

Arkivsak-dok. 26/01632-1
Saksbehandler Tor Magnus Knutsen

Saksgang	Møtedato	
Utvalg for levekår	26.08.2026	17/26
Kommunestyret	10.09.2026	

Saksframlegg

Saksframlegg - svar på høring om trykte læremidler i skolen

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kunnskapsdepartementets høringsnotat om lovregulering av tilgang på trykte læremidler og læringsressurser tas til etterretning.
2. Farsund kommune støtter departementets forslag til endringer i opplæringsloven § 15-6 og privatskoleloven, som lovfester plikten til å sørge for at trykte læremidler og læringsressurser er tilgjengelige i opplæringen i grunnskolen.
3. Farsund kommune støtter ikke at statlig finansiering og tilskudd til læremidler innlemmes i kommunenes generelle inntektssystem (rammetilskuddet). For å sikre at midlene faktisk benyttes til innkjøp av trykte læremidler og gir ønsket pedagogisk og lesemessig effekt ute på den enkelte skole, må statlige midler tildeles som øremerkede midler.
4. Punkt 2 og 3 oversendes Kunnskapsdepartementet som Farsund kommunes offisielle høringssvar innen høringsfristen 22. september 2026.

Vedlegg

Høring Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven om å innføre krav om at trykte læremidler mv. skal være tilgjengelige i opplæringen i grunnskolen

Høringsnotat Lovregulering av tilgang på trykte læremidler og læringsressurser(2643984)

[Lenke til siden for høringen](#)

Saken kort fortalt

Kunnskapsdepartementet har den 19. juni 2026 sendt på høring forslag til endringer i lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) og lov 4. juli 2003 nr.

84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova).

Høringsfristen er 22. september 2026.

Departementet foreslår i høringen å lovfeste et krav om at trykte læremidler og læringsressurser skal være tilgjengelige i opplæringen i grunnskolen. Formålet er å sørge for en bedre og mer hensiktsmessig balanse mellom trykte og digitale læremidler i norsk skole.

Bakgrunn

Etter gjeldende opplæringslov § 15-6 skal skolene ha tilgang til «nødvendig utstyr, inventar og læremiddel». Loven stiller i dag ingen eksplisitte krav til fordelingen mellom trykte og digitale læremidler.

Departementet foreslår å tilføye et nytt ledd i opplæringsloven § 15-6:

«Kommunen skal sørge for at trykte læremiddel og læringsressursar er tilgjengelege i opplæringa i grunnskolen.»

Den nye formuleringen sier ingenting om omfanget av trykte læremidler og læringsressurser og legger heller ikke føringer i forhold til hvilke fag dette gjelder. Det er likevel et sterkt signal om at dette er noe som må prioriteres ute i skolene.

Sentrale begrunnelser i høringsnotatet:

- Styrket leseforståelse og mindre skjermbruk: Forskning og nasjonale undersøkelser (blant annet fra Skjermbrukutvalget og Riksrevisjonen) viser en bekymringsfull nedgang i elevers leseferdigheter og dyptlesingsevne. Studier bekrefter at elever oppnår bedre leseforståelse og konsentrasjon når de leser lengre tekster på papir sammenlignet med skjerm.
- Foreldrenes mulighet for oppfølging: Undersøkelser (blant annet fra Proba Samfunnsanalyse) viser at mange foreldre opplever at utstrakt digitalisering gjør det vanskelig å følge opp barnas skolearbeid. Fysiske lærebøker gir økt innsyn og bedre rammer for leksehjelp i hjemmet.
- Lærernes handlingsrom: Riksrevisjonen har påpekt stor variasjon i om lærere opplever å ha et reelt valg mellom trykte og digitale læremidler. Det nye lovkravet skal sikre at fysiske bøker og læreverk faktisk er tilgjengelige ute på skolene.

Vurdering

Kommunedirektøren støtter Kunnskapsdepartementets forslag om å lovfeste at trykte læremidler og læringsressurser skal være tilgjengelige i grunnskolen.

Erfaringer fra våre egne skoler samsvarer med nasjonale funn. Selv om digitale verktøy har klare pedagogiske oppsider, har en for sterk dreining mot skjerm utfordret manges evne til konsentrasjon og fordypning. Å sikre at alle elever har tilgang på fysiske lærebøker og papirbaserte læringsressurser er et nødvendig tiltak for å løfte leseferdighetene, gi mer ro i klassefellesskapet og forenkle foreldrenes involvering i barnas skolehverdag.

Det mest kritiske punktet i oppfølgingen av lovforslaget knytter seg til finansiering. Kjøp og fornyelse av fysiske læreverk kan medføre betydelige utgifter for skolesektoren.

Kommunedirektøren vil advare mot at statlige tilskudd til læremidler legges inn i det generelle rammetilskuddet til kommunene. Dersom midlene innlemmes i rammetilskuddet, er det risiko for at de kan forsvinne i generelle kommunale innsparinger, eller til inndekning av andre driftsutgifter. Dette kan medføre at skolene likevel ikke får de nødvendige ressursene til å kjøpe inn nye, oppdaterte trykte læreverk.

For å sikre at intensjonen med lovendringen oppnås, anbefales det at de statlige midlene tilføres kommunen som øremerkede midler. Øremerking sikrer at:

1. Midlene uavkortet går til innkjøp og fornyelse av fysiske lærebøker og læremidler i skolen.
2. Tiltaket gir den ønskede effekt for elevene ute i klasserommene.

3. Kommunene gis like forutsetninger til å oppfylle lovkravet, uavhengig av lokal økonomisk handlefrihet.

Etter en spørreunde hos rektorene ved grunnskolene i kommunen, er det bred støtte fra dem til kommunedirektørens innstilling. Fysiske, trykte læremidler er viktige som et tillegg til digitale verktøy og det oppleves som helt nødvendig at midlene kommer som øremerkede midler.

Økonomiske konsekvenser

Mindre. Kravet om tilgang på trykte læremidler medfører administrative og økonomiske forpliktelser knyttet til innkjøp, logistikk og forvaltning av boksamlinger. Dersom staten finansierer dette gjennom øremerkede midler, vil kommunen kunne gjennomføre nødvendig fornyelse av læremiddelparken uten at det belaster øvrig kommunal økonomi eller går ut over andre velferdstjenester.

Konsekvenser for barn og unge

Større. Mange barn og unge strever med lesing og med å opparbeide seg en funksjonell leseferdighet. Lesing er en grunnleggende ferdig som åpner dører og som setter barna våre i stand til å bidra inn i samfunnet. Dersom dette kan bidra til å hjelpe flere å bli gode lesere, vil innsatsen og investeringen betale seg tilbake flerfoldige ganger på sikt.

Konsekvenser for klima og miljø

Mindre.

Konsekvenser for folkehelse

Større. Mestring av lesing er en essensiell ferdighet for å kunne klare seg i dagens samfunn både i forhold til utdanning, jobb og for ellers å kunne innhente informasjon som er viktig for å ha et godt liv.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at kommunestyret vedtar høringsvaret slik det foreligger, der kommunen støtter lovfesting av krav om trykte læremidler, men under forutsetning av at statlige midler til trykte læremidler tildeles som øremerkede midler.